

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Vandsektor, byer og
klimatilpasning

Ref. PW
Den 18. marts 2011

Noter fra møde med Skive Kommune og Skive VAND den 2. marts 2011 om erfaringer med installation af rottespærrebrønde som skelbrønde i ledningsnettet

Deltagere: Jørgen Rasmussen, Peder Christensen, Skive VAND og Jan Klausen og Maj Britt Sejer-Sejbjerg, Skive kommune, Kirsten Søndergaard og Peter Weile, Naturstyrelsen.

Baggrund for mødet: Miljøministeriet ønsker oplyst de erfaringer, som Skive VAND og Skive kommune har haft med brug af rottespærre i kommunen.

Historik

Skiv VAND oplyste, at den første rottespærre - en TJ-brønd (vandlåsmodel) - blev installeret i det kommunale ledningsnet i 1997. Rottespærre er en brønd med tilhørende vandlås opfundet af den bornholmske opfinder og entreprenør Torben Jensen.

Siden hen har Skive kommune installeret to typer af rottespærre: TJ-vandlåsmodel samt TJ-brønd; begge med 35 cm fald. Sidstnævnte er også opfundet af Torben Jensen. Fordelingen mellem de to typer brønde er 20/80.

Det blev oplyst, at Skive kommune og Skive VAND har indtil dato installeret 890 rottespærrebrønde som skelbrønde hos private grundejere i kommunen. Hertil skal lægges et antal ikke registrerede rottespærrebrønde, som dels er private, dels ikke tidligere er blevet bogført af kommunen. I alt skønnes det, at der i kommunen er installeret ca. 1000 rottespærrebrønde som skelbrønde.

Kriterier for udvælgelse af installation af rottespærre

Skive VAND peger på, at hvis vandselskabet blot renoverer sine ledninger uden at bekymre sig om de private stikledninger, vil det kun være den halve løsning. Skive

VAND har derfor besluttet, at de private stikledninger også skal med, når der renoveres.

Skive kommune (tidligere) og nu Skive VAND oplyste, at man opsætter rottespærrebrønde som skelbrønde hos private grundejere i forbindelse med renovering af offentlige ledninger. Målsætningen og ideologi med rottespærrebrønde er skrevet ind i spildvandsplanen. Når Skive VAND totalrenoverer sit ledningsnet sættes der altid en skelbrønd og på spildevandet sættes en rottespærrebrønd. I praksis foregår det på den måde, at Skive VAND henvender sig til borgere med relevante stikledninger til hovedkloakken og tilbyder grundejerne gratis at sætte en rottespærrebrønd som skelbrønd. Ifølge spildevandsplanen er grundejeren forpligtet til samtidig at renovere sine stikledninger, og separere sit spildevand og regnvand, hvis det ikke er gjort.

En kloakmester kan, i forbindelse med en igangværende renovering af en grundejers afløbssystem, henvende sig til kommunen, der kan beslutte at tilbyde grundejeren installation af en rottespærrebrønd.

Finansiering og udgifter til rottespærrebrønde

Skive VAND oplyste, at udgifterne til installation af rottespærrebrønde opgøres som differencen mellem en almindelig brønds bunddel og en rottespærrebund. Dette beløb udgør 1500-2000,- kr. pr. stk.

Skive VAND installerer årligt ca. 150 stk. rottespærrebrønde som skelbrønde på stikledninger, hvad der giver omkostninger på 225.000-300.000 kr.

Anlægsomkostninger har man ikke beregnet, da Skive VAND har en erklæret politik om under alle omstændigheder at sætte en skelbrønd hos en privat grundejer, når ledningsnettet skal renoveres.

Det blev oplyst, at udgifterne for Skive VAND i forbindelse med installation af rottespærre finansieres over spildevandsafgiften.

Driftserfaringer og effektivitet

Skive VAND oplyste, at hverken Skive kommune eller Skive VAND har udført egentlige forsøg med effektiviteten eller driften af rottespærrebrønde. Skive VAND kan ikke på nuværende tidspunkt sige noget om effektiviteten, d.v.s. mulig nedgang i antallet af rotteanmeldelser. Det skyldes bl.a., at kommunen ikke har registreret, hvorfra rotterne i de enkelte tilfælde stammer, og at man ikke systematisk har ført kontrol med områder, hvor rottespærrebrønde er installeret.

Skive VAND oplyste, at man ikke fører egentligt tilsyn med de installerede rottespærrebrønde, idet udgangspunktet er, at rottespærrebrøndene skal være driftsneutrale. Dog har man i to tilfælde registreret driftsstop på de opstillede rottespærrebrønde. Begge var vandlåsmodel. I det ene af de to tilfælde skyldtes driftsstoppet fedtaflejringer fra et pizzeria, som følge af manglende installeret fedtudskiller. Årsagen til det andet driftsstop, som var hos en privat grundejer, skyldtes formentlig også fedtaflejringer.

Sammenlagt giver de to driftsstop en fejlprocent på ca. 2 ‰.

Skive kommune oplyste, at der, set over en længere årrække, er sket et fald i antallet af rotteanmeldelser.

Skive VAND har ikke gjort status over de installerede rottespærrebrønde, men det er både kommunens og vandselskabets klare opfattelse, at de installerede rottespærrebrøndene har givet ro på i rotteplagede områder. F.eks. har man installeret flere rottespærrebrønde på skoler, der var stærkt rotteplagede, og hvor der nu ikke længere er rotteproblemer.

Skive VAND meddelte, at på baggrund af de hidtidige erfaringer vil vandselskabet fortsætte med at installere rottespærre i kommunen. De tre vigtigste årsager hertil er:

- Der er tale om fremadrettet forebyggelse af rotter
- Der sker sammenlagt et fald i antal rotteanmeldelser
- Kommunen kommer til at råde over bedre stik og ledninger

Kommune og vandselskab vurderede tillige, at der hos borgere, som har fået installeret rottespærrebrønde som skelbrønde, generelt er stor tilfredshed med forebyggelsesmetoden.

Skive kommune og Skive VANDs overordnede holdning til rottespærrebrønde

Begge parter fremhævede, at det ikke skal være obligatorisk at installere rottespærrebrønde. I stedet ønsker man motiverende lovgivning, der skal skabe de rette incitamenter, så de kommunale vandselskaber investerer i rottespærrebrønde som skelbrønde af egen fri vilje.

Skive VAND pegede desuden på, at rottespærrebrønde skal være driftsneutrale forstået således, at de ikke skal tilses, som man i visse tilfælde anbefaler for (andre typer af) rottespærre.

Vandselskabet ser desuden et potentiale i installation af rottespærrebrønde ved følsomme institutioner, f.eks. skoler, plejehjem, børnehaver, fødevarevirksomheder m.v.

Skive VAND gjorde opmærksom på, at der er behov for en videreudvikling af rottespærrebrøndene, idet de nuværende dimensioner ikke passer til de større kommunale hovedledninger.

Endelig fremhævede vandselskabet, at man har tilbudt de private grundejere TV-inspektion af deres stikledninger, når man i forvejen kører TV-inspektion af hovedledningen, men at kun 1-2 % af grundejerne har ønsket denne mulighed. Årsagen er, at de private grundejere er bange for, at blive mødt med kommunale påbud i tilfælde af fejl på spildevandsanlægget. Vandselskabet ønsker derfor mulighed for, at man i fremtiden kan TV-inspicere de private ledninger uden tilladelse, når man alligevel er i gang i de kommunale hovedledninger, så fejl på de private stikledninger kan blive registreret og udbedret. Herved får spildevandsselskabet desuden mulighed

for at installere en rottespærrebrønd, så fremtidige rotteskader på private ledninger forebygges.

Skive VAND oplyste, at man ikke umiddelbart kan komme i tanke om incitamentter eller andre tiltag, der vil kunne indgå i en eventuelt kommende lovgivning om installation af rottespærrebrønde som skelbrønde.

Note: Skive VANDs bemærkninger til notatet er efterfølgende indføjet.